

Prof. dr hab. Witold Stankowski

10.10. 2020 r.

Uniwersytet Jagielloński

Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych

Recenzja maszynopisu pracy doktorskiej autorstwa ks. Michała Kani pt. Inspiracyjny wpływ przesłań Światowych Dni młodzieży na dynamizację nowej ewangelizacji, Kraków 2020, ss. 228.

Temat pracy doktorskiej odpowiada treści całej pracy badawczej. Już w tytule pracy autor zawarł główną hipotezę badawczą pracy. Autor pracy odważnie ją sformułował definiując, że Światowe Dni Młodzieży, płynące z nich przesłania, wpływają na dynamikę nowej ewangelizacji.

Przedstawiony maszynopis pracy doktorskiej ma właściwą konstrukcję, strukturę. Praca, poza wstępem i zakończeniem, składa się z pięciu rozdziałów. Rozdział I ma charakter wprowadzający. Traktuje o kryzysie cywilizacyjnym we współczesnym świecie, chrześcijaństwie. W rozdziale II mowa jest o istocie ewangelizacji, czym jest ewangelizacja, podziały, obszary ewangelizacji. Właściwe tematowi, problemowi badawczemu pracy są trzy rozdziały. Rozdział III pokazuje relacje młodzieży, ich spojrzenie na świat, ludzi, życie, problemy człowieka, poszukiwanie autentyczności życia. Kolejny rozdział IV traktuje o istocie ewangelizacji podczas Światowych Dni Młodzieży. Rozdział V koncentruje się na kierunkach ewangelizacji, ukierunkowaniu w przestrzeni chrześcijaństwa.

Autor w rozdziale I słusznie zauważa, że ewentualne, istniejące problemy szeroko rozumianego Kościoła katolickiego nie są specyfiką tej instytucji, religii. To generalnie człowiek współczesny przeżywa kryzys, związany z definicją tożsamości, relacji międzyludzkich, komunikacji interpersonalnych. Słusznie autor stwierdza, że "...najbardziej niepokojącym kryzysem jest zagubienie religijne współczesnego człowieka..." (s. 12). Odrzucanie religii jest spowodowane chęcią, pędem do nadmiernego poznania, czy też przekonaniem, że wszystko uda się zgłębić naukowo, badawczo. To zeświecczenie, czy też nowy humanizm chce postawić granicę pomiędzy sferą ducha i ciała, a jednocześnie doprowadzić do przysłowiowego rozmycia tych dwóch sfer. Autor rozważa to w kontekście sekularyzacji i sekularyzmu. Przytacza definicje religii w aspekcie historycznym i funkcjonalnym. W rozdziale tym autor formułuje

różnego rodzaju zagrożenia, jakie niesie ze sobą sekularyzm. Te zagrożenia są bardzo zauważalne dla badacza, jak i gołym okiem (konsumpcjonizm). Należy więc słusznie przyjąć za Autorem, a także za innym badaczami, że religia musi występować w życiu publicznym (Habermas). Religia, wiara nie może zejść ze swoich pozycji w podejściu do człowieka. Jednocześnie Autor zawarł, sformułował tezę, że ważny jest dialog, aby nie dopuścić do fundamentalistycznego spojrzenia na świat. Rozdział II wprowadza Czytelnika w istotę ewangelizacji. Doktorant szczegółowo omawia zasięg, obszar ewangelizacji ad gentes, ewangelizacji duszpasterskiej i nowej ewangelizacji. Ewangelizacja ad gentes jest skierowana do tych, którzy wiary Chrystusa, Jezusa nie poznali. Poprzez misję, ad gentes Kościół dociera do przyszłych wiernych. Zazwyczaj misję Kościoła, jego działalność misyjną utożsamiamy z dotarciem do odległych krajów globu. Z kolei ewangelizacja duszpasterska jest adresowana do wiernych, chrześcijan, którzy potrzebują wsparcia w swojej wierze. Trzeci obszar ewangelizacji to nowa ewangelizacja, której odbiorcami są ci, dla których wiara staje się "bezwartościowa", czy też odchodzą od wiary. Niezwykle twórcze, badawcze, inspirujące zarazem do dalszych przemyśleń, badań są rozdziały III, IV, V. Na łamach tych rozdziałów Doktorant określa środowisko młodzieży, jego cechy istotne dla nowej ewangelizacji; zwraca uwagę na ożywienie ewangelizacyjne poprzez Światowe Dni Młodzieży; nauki płynące ze skutków ewangelizacji Światowych Dni Młodzieży. Doktorant, jego praca doktorska to zdecydowany-w świetle badań-głos na temat nowej ewangelizacji. Doktorant pisze o zagrożeniach, które występują w świecie współczesnym, a dotyczą, często bezwzględnie-ludzi młodych, młodzież. Zwraca jednak uwagę, że należy na nich właśnie skierować swoją uwagę, gdyż mają potrzebę "...otwarcia się na świat i ludzi ..." i mają "...pragnienie poszukiwania autentyczności życia ..." (s. 89). Doktorant podkreśla, że ta zbiorowość ludzka to kapitał, wrażliwy na krzywdę ludzką i wyrażający chęć pomocy potrzebującym. Jednostka, człowiek młody ma swoje nowe idee, ale domaga się nowych informacji, które wzbogacą jego wiedzę. Jednocześnie funkcjonując w obrazie własnego "ja" może się za pewną fasadą ukrywać lub być sobą. Otwartość na doświadczenie pozwoli człowiekowi kształtować dojrzałą osobowość. W tym kontekście wyzwaniem jest nie tylko samo duszpasterstwo, ale duszpasterstwo nadzwyczajne, specjalistyczne. Doktorant podkreśla, że nowa ewangelizacja, nadzwyczajne duszpasterstwo musi być wyznacznikiem "...solidnych podstaw..." i teologii pastoralnej (s.94). Autor dysertacji konkludując gwałtowne przemiany społeczne jest za nowym

Kościółem rozumianym jako młody Kościół, w którym w ślad za adhortacją znajdujemy stwierdzenie, że: "...Kościół ma wiele do powiedzenia młodym, młodzi zaś Kościołowi..." (s.96). Bardzo dobrze, że otwarcie Doktorant mówi o problemach współczesnego świata, wskazuje na wychowanie bez systemu wartości, cóż to więc za wychowanie ?. Stąd misją Kościoła jest pomoc ludziom młodym, odpowiednie ich formowanie. Kościół jednocześnie musi być forpocztą w świecie i odważnie mówić, że Ewangelia, budowanie świata z wiarą w Chrystusa jest zasadniczym fundamentem dla człowieka. Kościół musi odważnie mówić, że nie namawia do zła, ale powtarza, mówi o istocie prawdy, miłości, sprawiedliwości, szeroko rozumianej solidarności. Według Doktoranta istotnym pasmem transmisyjnym w przekazywaniu tego co dobre w Ewangelii, są Światowe Dni Młodzieży.

Światowe Dni Młodzieży, to nie tylko wydarzenie kilkudniowe, ale nowa ewangelizacja. Taką tezę stawia Doktorant. Uważa, że Światowe Dni Młodzieży stają się instytucjonalnie i duchowo dziełem, które ma służyć i ludziom wiary, i Kościołowi. Jest to Dobra Nowina. W świecie współczesnym, gdzie dominuje przekaz dnia codziennego, medialnego o upadku, katastrofach, przestępstwach, zbrodniach, jest pozytywna informacja, message, że jest coś dobrego, w czym i w kimś istnieje nadzieja, dynamika czyli Dobra Nowina.

Słusznie Doktorant stwierdza, że duszpasterstwo ludzi młodych, tak trudne, odpowiedzialne, trochę niedoceniane (przez dwie strony), nie może być zastąpione przez Światowe Dni Młodzieży. Właśnie Światowe Dni Młodzieży wskazują, że kolektywne, wspólne działanie zdynamizują szeroko rozumiane duszpasterstwo. Światowe Dni Młodzieży inspirują do nowych odsłon (Festiwal Młodych w Sydney, itp. inicjatywy). Autor przedstawionej dysertacji podkreśla, że Światowe Dni Młodzieży, dokumenty Kościoła, Papieża (encykliki, adhortacje) podkreślają wartość życia we wspólnocie. Kulturowy, społeczny charakter działań człowieka jest możliwy poprzez aktywność grupy, zrzeszenia, ruchy, wspólnoty. Każda wspólnota mała czy też duża mają swoją wartość, poprzez wsparcie chrześcijan. Słusznie Doktorant stwierdza, że: "... tylko poprzez relacje z innymi osobami możliwe jest zrealizowanie prawdziwego rozwoju..." (s. 158).

Doktorant jest zdecydowany w swoim stanowisku, poglądzie, wynikającym z namysłu naukowego i duchowego. Stwierdza, że rodzina jest najważniejsza dla wychowania i rozwoju (s. 159). Dodaje, że w kolejności parafia, szkoła. To ważne stwierdzenie, gdyż w obecnym, konsumpcyjnym

świecie, często jest tak, że rodzina chciałaby mieć dzieci, które wychowają instytucje spoza rodziny; że dziecko stanie się "gotowym produktem wychowawczym" i zostanie niejako dostarczone rodzicom.

Doktorant w rozdziale o ukierunkowaniu praktycznym ewangelizacji Światowych Dni Młodzieży zwraca uwagę na przesłania płynące z tych spotkań. Są to miłosierdzie, zrozumienie jego sensu, wolontariat. Istotą jest Eucharystia, jej zrozumienie, sakramenty, modlitwa.

Praca doktorska została bardzo sumiennie przygotowana. Zawiera właściwie przygotowane przypisy, opisy, wyjaśnienia (wykaz skrótów). Jej stylistyka jest poprawna.

Przedstawiony problem badawczy został przygotowany w oparciu o rozbudowaną bibliografię. Bibliografia jest komplementarna, zawiera przegląd właściwych źródeł, opracowań. Doktorant podzielił ją na źródła i opracowania. W źródłach znajduje się Pismo Święte, dekrety Soboru Watykańskiego, encyklik, adhortacje, listy papieskie, przesłania papieskie na Światowe Dni Młodzieży, inne dokumenty Kościoła. Opracowania zawierają publikacje polskie i obcojęzyczne. Są to prace zbiorowe, artykuły opublikowane w czasopiśmie naukowych, artykuły z prasy. W sumie lista opracowań zawiera przeszło 300 tytułów (340) (sic!).

Oceniając w swojej karierze jako recenzent inne prace doktorskie, miło jest mi stwierdzić, że praca ta nie zawiera żadnych słabych stron. Jest dojrzała, przemyślana, oparta na doświadczeniu, niebywalej, rzadko spotykanej wielkiej kulturze słowa. Praca ta ma charakter twórczy i oryginalny. Widać w tej pracy koegzystencję na linii Mistrz tj. Promotor-Uczeń tj. Doktorant. Gratuluję więc także Promotorowi.

Jako recenzent stwierdzam, że recenzowana praca spełnia ustawowe warunki stawiane dysertacjom doktorskim, stąd wnioskuję o jej dopuszczenie do dalszego stadium obrony.

